

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

DIŞ EKONOMİK HABERLER

- ✓ Amerikan Siyasetinde Dinin Rolü Sorgulanıyor
- ✓ Fransa'nın Anayasayı Reddetme İhtimali AB'nde Fikir Ayrılıklarına Neden Oluyor
- ✓ "Fransa'nın "Hayır"ına Karşı Ne Yapılabilir?"
- ✓ Yunanistan'dan AB Anayasasına Onay
- ✓ ABD'de Ekonomik Büyüme 2005 Yılı'nın Birinci Çeyreğinde de Yavaşladı
- ✓ Japonya Ekonomisi : Mart Ayı İstihdam Verileri
- ✓ Japonya Ekonomisi : Mart Ayı Tüketici Fiyatları
- ✓ Çin'in Parasının Serbest Bırakılması Çözüm Olmayabilir
- ✓ "Çin'in Revalüasyona Alternatifi"
- ✓ ABD Muhasebe Standartları Konusunda Yol Haritası Öneriyor
- ✓ Avrupa'da Pay İhracı Beş Yılın En Yüksek Seviyesinde
- ✓ Almanya Hedge Fonlara Kısıtlama Getiriyor
- ✓ Dünya Ticaret Örgütü Tekstil Kısıtlamaları Konusunda Uyardı
- ✓ Suudi Arabistan Dünya Petrol Talebini Karşılama Konusunda Harekete Geçti
- ✓ Putin Yatırımcı Güvenini Oluşturmaya Çalışıyor
- ✓ A.Andersen WorldCom Yatırımcıları İle Anlaştı
- ✓ Merrill İtalyan Bankası Intesa İle Anlaşıyor
- ✓ General Motors'un İlk Çeyrekteki Zararı 1.1 Milyar Dolar

Amerikan Siyasetinde Dinin Rolü Sorgulanıyor

Geçtiğimiz haftalarda Papa II John Paul ve uzun süredir yaşam destek ünitesine bağlı yaşayan Florida'lı Terri Schiavo'nun ölümleri, ABD'de dinin ve hayat felsefesinin etkilerinin mercek altına alınmasına neden oldu.

Her ne kadar Amerika, kiliseyi devlet işlerinin dışında bırakan laik bir ülke ise de George W.Bush da kendisinden önceki birçok ABD Başkanı gibi dış politikaya yaklaşımını dini konulara dayandırıyor.

Bob Woodward'ın "Saldırı Planı-Plan of Attack-" adlı kitabına göre Bush kendisine Irak'a saldırmadan önce eski ABD Başkanı olan babasına danışıp danışmadığı sorulduğunda "benim danıştığım daha ulu bir babam var" cevabını vermiştir.

Carnegie Endowment adlı düşünce kuruluşundan John Judis de Amerikan Başkanlarının sık sık ülkelerinin **Tanrı tarafından "seçilmiş bir ulus" olduğu, dolayısıyla Amerika'nın dünyayı dönüştürme misyonunu yüklediği ve ABD'nin şeytani güçler karşısında Allahın taraftarlarını temsil ettiği** yönündeki ifadeye başvurduklarına dikkat çekiyor.

Judis'e göre bu fikirlerin kökeni 17.yüzyıl İngiltere'sinin Protestan inançlarına dayanıyor. Ancak Bush için bu Conceptler sadece öncelikli hedefler olmayıp aynı zamanda, ABD dış politikasının aleyhine olmasına rağmen, realiteyi de belirlemektedir. Judis, Kızılderili savaşlarından 1846 Meksika savaşına, 1899 Filipin savaşından 1960'larda Vietnam savaşına kadar tüm savaşlarda ve son olarak da Irak savaşında **Amerikalıların yanlış bir şekilde siyasi transformasyonu gerçekleştirdikleri için alkışlanacaklarına inandıklarını** ifade ediyor.

Günümüze geldiğinde eski Protestanların hassasiyetlerinin daha büyük bir İsrail için çalışan ve Hıristiyanları Asya ve Afrika tehditlerine karşı savunan muhafazakar Evangelistler tarafından da paylaşıldığını görüyoruz.

Ancak uzun süre yaşam destek ünitesine bağlı kaldıktan sonra geçtiğimiz haftalarda eşinin onayıyla yaşam destek ünitesinden çıkarılan Terri Schiavo'nun ölümüne ilişkin tartışmalar çerçevesinde hayat felsefesine ilişkin tartışmaların ülke içine kaydığını ortaya koymaktadır

ABD yönetimini eleştirenler, yönetimin yaklaşımını fazlasıyla ikiye bölüyorlar. New Jerseyli Demokrat Senatör Jon Corzine, hükümet yanlısı Müslüman Arapların Müslüman Afrikalıları sürdüğü Darfur olaylarında ABD'nin pasif tavrını ağır bir şekilde eleştiriyor. Corzine, Papa II John Paul'un ölümünde kendini gösteren hayat felsefesinin Darfur gibi olaylarda sessiz kalınması ile sahteliğini ortaya koyduğunu ileri sürüyor.

Sağlık ve Kadın-Erkek Eşitliği Merkezinden Jodi Jacobson, dini ideolojinin ABD sağlık politikasını da etkilediğini ifade ediyor. Örneğin kürtaj uygulamasına son vermemekte direnen aile planlaması kliniklerine yönelik devlet destekleri kesilmekte.

Amerikan yönetimde dini unsurlar o kadar öne çıkmaya başladığı din adamları bile Cumhuriyetçi Partinin fazla ileriye gitmesinden endişe ediyorlar. Eski bir Cumhuriyetçi senatör olan rahip John Danford, geçtiğimiz günlerde Cumhuriyetçi Partinin

temel ilkelerini ikinci plana iterek giderek dini bir hareketin siyasi uzantısı haline dönüşmekte olduğunu ifade etti.

Financial Times, 8 Nisan

Fransa'nın Anayasaya "Hayır" Deme İhtimali AB'de Fikir Ayrılıklarına Neden Oluyor

Önümüzdeki ay AB anayasasını halkoyuna sunacak olan Fransa'da referandumdan hayır oyu çıkması durumunda ne olacağına ilişkin tartışmalar, Avrupa'da kutuplaşmalara neden oluyor. AB Dönem Başkanı Lüksemburg, Fransa'nın referandum sonucu ne olursa olsun onay sürecinin devam etmesi gerektiğini ileri sürerken AB içinde birçok diplomat, kurucu üyenin reddettiği bir düzenlemenin hayata geçirilme şansının olmadığı inancında.

29 Mayıs tarihinde Fransa'dan gelecek "hayır" oyu durumunda AB dönem Başkanlığını yürütmekte olan Lüksemburg'un diğer üye ülkelerden daha önce planlandığı şekilde anlaşmayı onaylamalarını talep eden bir açıklama yapması bekleniyor. Lüksemburg Başbakanı Jean-Claude Juncker, Fransa'nın veya 1 Haziran'da referandum yapacak olan Hollanda'nın hayır demesinin anlaşmanın onaylanma sürecini durdurulmaması gerektiği inancında. Ancak 1 Temmuzdan itibaren dönem başkanlığını devralacak olan İngiltere'de diplomatlar Fransa halkının reddetmesi durumunda anayasa anlaşmasının hükmen geçersiz olacağını iddia ediyor. Hatta, her ne kadar Başbakan Tony Blair aksini iddia etse de, Fransız halkının reddetmesi durumunda anayasa anlaşmasının hükmen iptal olacağını iddia ediyor..

AB Dönem Başkanlığından bir yetkili Fransa'nın tüm Avrupa ülkeleri adına karar verme yetkisi olmadığını, bu yüzden de Fransa'nın reddetmesi durumunda Anayasa anlaşmasının iptal edilmesinin demokratik bir yol olmayacağını ifade etti.

Şu ana kadar Yunanistan, Macaristan, İtalya, Litvanya, Slovenya ve İspanya anayasa anlaşmasını onayladı. Kasım 2006'ya kadar kalan AB üyelerinin de onay sürecini tamamlaması gerekiyor. İngiltere Başbakanı Tony Blair, bu hafta yaptığı açıklamada diğer ülkelerden çıkan sonuca bakılmaksızın İngiltere'nin onay sürecine devam edeceğini kaydederken İngiliz ve Fransız yetkililer, Birliğin kurucu üyelerinden olan Fransa'nın onaylamadığı bir anlaşmanın hayat bulma şansının olmadığına inanıyorlar.

Avrupalı diplomatları tedirgin eden bir diğer husus da Fransa'nın kararının genişleme süreci üzerinde yaratacağı etki. Polonya Başbakanı Marek Belka, anayasa anlaşmasının reddinin Birliğin Türkiye ile üyelik müzakerelerinin akışını büyük oranda değiştireceğini ifade etti.

16-17 Haziran tarihlerinde yapılacak olan AB zirvesinde, Fransa veya Hollanda'nın anayasa anlaşmasını reddetmesi durumunda atılacak adımlar tartışılacak. ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, Nato zirvesi sırasında yaptığı konuşmada Avrupa'nın yapılanmasının devamı için önemli olduğuna inandıkları anayasaya desteğini açıkladı.

Financial Times, 25 Nisan

Fransa'nın "Hayır"ına Karşı Ne Yapılabilir?

Aşağıda Financial Times yazarlarından Wolfgang Munchau tarafından kaleme alınan yorum yazısının bir özeti yer almaktadır. Yazar, bundan birkaç hafta önce

Fransa'nın 29 mayısta yapacağı referandumdan hayır oyu çıkması durumunda AB'nin bir B planından söz edilmesinin mümkün olmadığını, ancak artık Fransa'nın referandum tarihinin yaklaşması ve hayır oyu olasılığının yükselmesi ile birlikte bu olasılığa karşı atılabilecek adımlara ilişkin farklı alternatifler oluşturulduğunu ileri sürmektedir.

Bu **alternatiflerden biri** Lüksemburg Başbakanı Jean-Claude Juncker tarafından önerildi. Juncker, **Fransa'dan çıkan sonuç ne olursa olsun onay sürecinin devam etmesini** öneriyor. Ancak bu öneri, ilk görüşte bir plandan çok bir çaresizlik işareti gibi görünmektedir. Her şeyden önce, Fransa'nın hayır demesinin hemen ardından (1 Haziran'da) anayasa anlaşmasını onaylayacak olan Hollanda'nın ve –muhtemelen İngiltere hariç- diğer tüm ülkelerin anayasaya evet dediğini farz edersek bu durumda 2006 sonbaharına kadar 23 veya 24 ülke anayasa anlaşmasını onaylamış olacak, Fransa ise ikinci bir referandum yapmak durumunda kalacaktır. İkinci kez yapılan referandumdan evet oyu çıkma ihtimali yüksek olacaktır. Ancak bu da İngiltere'nin hayır deme olasılığını ortadan kaldırmayacaktır.

İngiltere'nin şu anki eğilimi, Fransa'dan hayır oyu çıkması durumunda referandumun iptal edilmesi yönündedir. AB anayasası taraftarı olan Blair açısından referandumun iptal edilmesi, daha hayırlı olacaktır. Çünkü anayasa anlaşmasının reddi, bir yerde Blair'in mağlubiyeti anlamına gelmektedir. Sonuçta, Juncker'in önerdiği gibi Fransa'dan gelecek her türlü sonuca rağmen onay sürecinin devam etmesi durumunda dikkatler bu kez de İngiltere'ye yönelecektir.

Avrupa'da konuşulan **bir diğer senaryo** da Almanya ve Fransa'da büyük rağbet gören **“çekirdek Avrupa” senaryosudur**. Buna göre anayasadan vazgeçilecek, Almanya ve Fransa ekonomik ve mali politika alanında ikili işbirliğini güçlendirme yoluna gidecektir. Bu işbirliği, vergi politikası ve muhtemelen sosyal modeli kapsayacaktır.

Fransa ve Almanya'nın işbirliği planlarına İspanya ve Belçika da dahil olacak, Prodi'nin başbakan olması durumunda büyük ihtimalle İtalya da bu işbirliği içinde yerini alacaktır. Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya birlikte euro alanı ekonomisinin yüzde 80'ini oluşturmaktadır.

Bu senaryonun gerçekleşmesi durumunda Avrupa bütünleşmesi, AB düzeyinden euro alanı düzeyine inecek, bütünleşme, euro'yu kabul eden 12 ülke ile sınırlı kalacaktır. Euro alanı, varlığını sürdürebilmek için daha fazla bütünleşmeye ihtiyaç duymaktadır. İstikrar ve büyüme paktına ilişkin sona ermek bilmeyen tartışmalar da göstermiştir ki euro alanı yanlış kurallar ve prensipler üzerine kurulmuştur.

Euro alanında daha yakın işbirliği ve bütünleşmenin önündeki en önemli engel Avrupa'da politik liderliğin zayıflığıdır. Fransızların Avrupa anayasasına hayır oyu kullanması durumunda Devlet Başkanı Jacques Chirac günah keçisi olacaktır. Birliğin bir diğer önemli üyesi Almanya'da da Schröder'in önümüzdeki ay ülkenin en kalabalık eyaleti North-Rhine Westphalia'daki seçimleri kaybetmesi bekleniyor. Yani önümüzdeki aylarda gerek Chirac gerekse Schröder, Avrupa'nın geleceğinden çok kendi siyasi gelecekleri konusuna yoğunlaşacaktır.

Bu nedenle Fransa'nın “hayır”ına karşılık olarak düşünülen alternatif senaryoların içinde en anlamlısı Lüksemburg Başbakanı Juncker'in önerisi doğrultusunda Fransa'dan gelecek sonuç ne olursa olsun onay sürecine devam edilmesi olacaktır.

Financial Times, 25 Nisan

Yunanistan'dan AB Anayasasına Onay

Yunanistan parlamentosu 19 Nisan tarihinde yapılan oylamada AB anayasa anlaşmasına onay verdi. Böylece AB Anayasasını onaylayan üyelerin sayısı altıya yükseldi. Daha önce Macaristan, İtalya, Litvanya ve Slovenya anlaşmayı parlamentoda onaylarken İspanya şubat ayında referandumla onay vermişti. Anlaşmanın, hem iktidar, hem de muhalefetin büyük desteğini alması, Yunanistan'ın Avrupa'da daha yakın bir bütünleşme taraftarı olduğunun kanıtı olarak görülüyor.

Yunanistan, AB fonlarından en fazla faydalanan üyeler arasında yer alıyor. 10 milyonluk nüfusu olan ülke, 1981 yılında üye olmasının ardından **Birlikten 35 milyar euro'dan fazla yardım aldı.**

Her ne kadar bugüne kadar anlaşma altı ülke tarafından onaylanmış olsa da yürürlüğe girmesi için tüm AB üyelerinin onayı gerekiyor. Fransa'nın Mayıs sonunda yapacağı referandumdan olumsuz sonuç çıkması olasılığı, daha yakın bütünleşme taraftarı olan ülkeleri endişelendiriyor.

Yunanistan Başbakanı Costas Karamanlis, anlaşmanın referanduma sunulması yönündeki teklifi reddetmiş, ancak isim okunmak suretiyle yapılan oylamanın televizyondan yayınlanmasına onay vermişti.

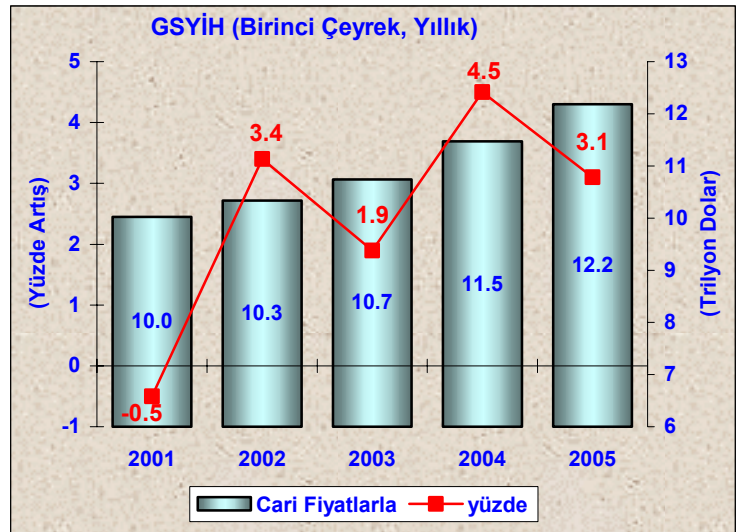
Ülkenin iktidardaki merkez sağ Yeni Demokrasi Partisi, savunma ve dış politika konusunda AB'ye daha fazla yetki tanınmasından yana. Muhalefetteki Sosyalistler ise grev hakkı gibi temel haklar konusunda AB'nin yetkili olmasını savunuyor. Komisyon'un son zamanlarda aşırı bütçe açığı nedeniyle Yunanistan'ı eleştirmesine rağmen ülkedeki AB şüpheçileri ise seslerini duyurmakta güçlük çekiyorlar.

Financial Times, 20 Nisan

ABD'de Ekonomik Büyüme 2005 Yılı'nın Birinci Çeyreğinde de Yavaşladı

Ekonomik Analiz Bürosu tarafından yapılan açıklanan ve **mevsimsel olarak uyarlanmış yıllık verilere** dayanan tahminlere göre, 2005 yılının birinci çeyreğinde ABD ekonomisi yüzde 3.1 büyüdü. Cari fiyatlarla on iki aylık GSYİH ise **12.2 trilyon dolar oldu.** 2004 yılının üçüncü çeyreğinde reel GSYİH artış hızı yüzde 4, dördüncü çeyrekte ise yüzde 3.8 olmuştu.

Birinci çeyrekteki GSYİH artışına tüketici harcamaları, özel sektör yatırımları ve ihracattaki artışlar katkı sağladı. 2004 yılı son çeyreğinde yüzde 4.2 artan tüketici harcamaları 2005 yılının ilk çeyreğinde yüzde 3.5 artış kaydetti. Özel sektör yatırımlarındaki artış yüzde 12.5 ile 2004 yılı son

çeyreğindeki yüzde 13.3 olan artışın altında kaldı.

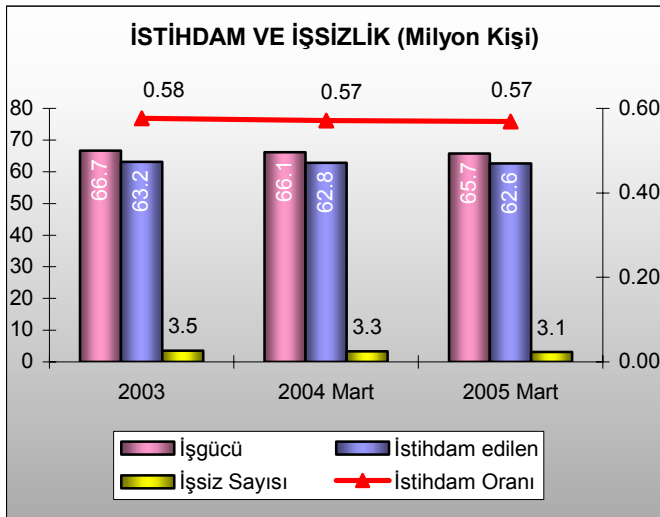
Mal ihracatındaki hızlı artışa bağlı olarak mal ve hizmet ihracatında yüzde 7 artış gerçekleşti. 2004 yılı mal ve hizmet ihracatındaki artış yüzde 3.2 olmuştu. Geçen yılın son çeyreğinde yüzde 11.4 olan ithalattaki artış ise 2005 yılının ilk çeyreğinde yüzde 14.7 oldu.

www.bea.doc.gov, 28 Nisan

Japonya Ekonomisi : Mart Ayı İstihdam Verileri

Japonya İstatistik Bürosunun açıklamalarına göre Mart ayında **istihdam edilen kişi sayısı** bir önceki yıla göre 190 bin kişi **azalarak 62 milyon 600 bin kişi** oldu. **İstihdam oranı** ise (istihdamın 15 yaş ve üzeri nüfusa oranı) **yüzde 57** ile bir önceki yıla göre değişiklik göstermedi. Bu oran erkek nüfusta yüzde 69 olurken kadın nüfusta yüzde 45 seviyesinde kaldı.

İşgücüne katılmayanların sayısı 490 bin kişi artışla 44 milyon 150 bin kişi olurken yüzde **59.7 olan işgücüne katılım oranı** ise geçen yıla göre yüzde 0.5 azaldı.

Mart ayında istihdamın sektörel dağılımına bakıldığında ise; hizmetler sektöründe istihdam edilenlerin toplam istihdam içindeki payı yüzde 69.3 iken tarım sektöründe yüzde 3.7, imalat sanayiinde yüzde 17.8 ve inşaatıda yüzde 9.2 oldu.

Kaynak: www.stat.go.jp,

İşgücü Durumu (Mart 2005)

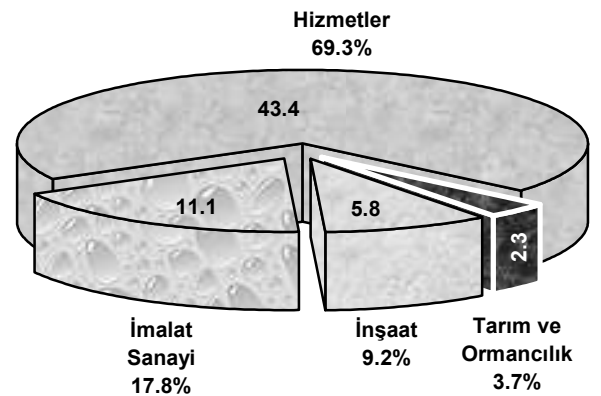
	Milyon Kişi	Bir Önceki Yıla Göre Değişme	
		Bin Kişi	Yüzde
15 + yaş üzeri nüfus	110.0	130	0.1
Erkek	53.2	10	0.0
Kadın	56.8	110	0.2
İşgücü	65.7	-390	-0.6
Erkek	38.7	-170	-0.4
Kadın	27.0	-220	-0.8
İstihdam edilen	62.6	-190	-0.3
Erkek	36.8	-30	-0.1
Kadın	25.8	-150	-0.6
İşsiz Sayısı	3.1	-200	-6.0
Erkek	1.9	-140	-6.8
Kadın	1.2	-70	-5.4
İşgücüne katılmayanlar	44.2	490	1.1
İşgücüne katılım Oranı	59.7		-0.5
İşsizlik Oranı(*)	4.5		-0.2

(*) Mevsimsel olarak uyarlanmış ve bir önceki aya göre değişme

Bir önceki yıla göre 200 bin kişi azalan **işsiz sayısı** ise **3 milyon 130 bin kişi** oldu. Orijinal serilere göre yüzde 0.2 azalan **işsizlik oranı** da **yüzde 4.8** olarak gerçekleşti.

Diğer taraftan mevsimsel olarak uyarlanmış işsizlik oranı Mart ayında bir önceki aya göre yüzde 0.2 azalışla yüzde 4.5 oldu.

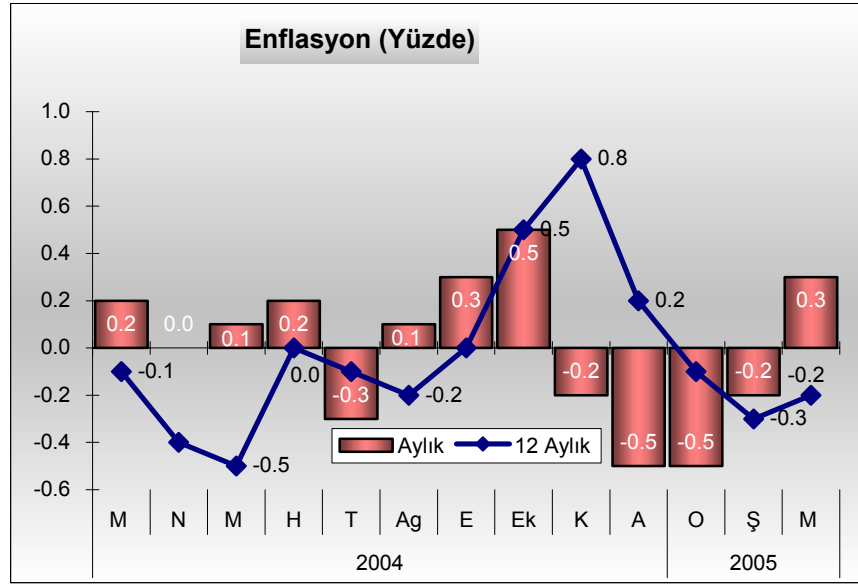
İstihdamın Sektörel Dağılımı (Milyon Kişi)

Japonya Ekonomisi : Mart Ayı Tüketici Fiyatları

Japonya'da tüketici fiyatları 2005 yılı Mart ayında bir önceki aya göre yüzde 0.3 arttı. Yıllık olarak ise yüzde 0.2 geriledi. Şubat ayında bir önceki aya göre sırasıyla yüzde 0.1 ile yüzde 1.2 gerileyen yiyecek ve taze yiyecek fiyatlarında Mart ayında değişiklik olmazken konut, yakıt, elektrik ve su fiyatlarında da herhangi bir değişiklik kaydedilmedi. Şubat ayında yüzde 2 gerileyen giyecek fiyatları ise Mart ayında yüzde 3.3 artış gösterdi.

www.stat.go.jp, 26 Nisan

Yuan'ın Serbest Bırakılması Çözüm Olmayabilir

Mary Kissel 25 Nisan tarihli Wall Street Journal gazetesinde yayınlanan makalesinde Çin'in para birimi yuanın değerinin serbest bırakılması ile ilgili tartışmaları değerlendiriyor. Aşağıda bu makalenin geniş bir özeti verilmiştir.

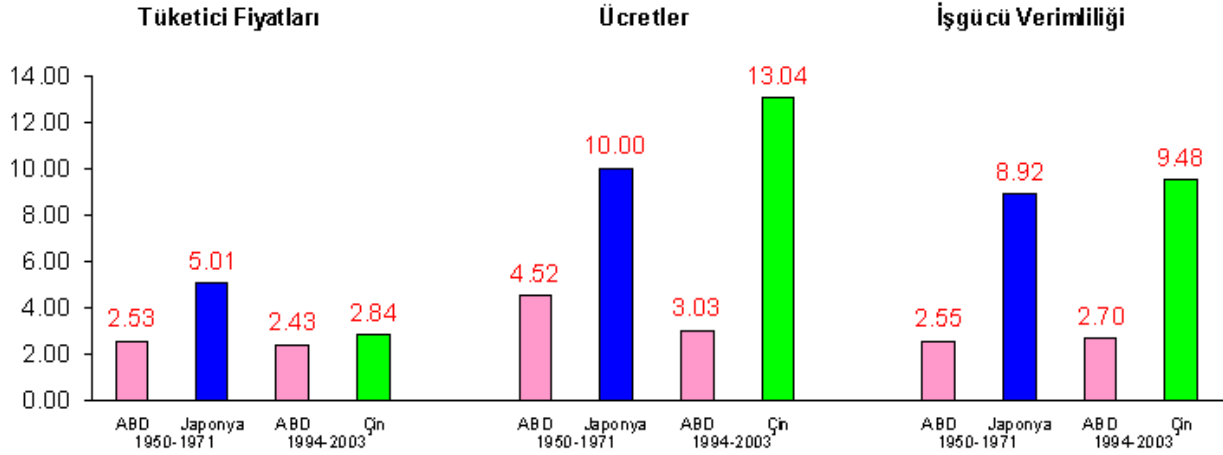
Bir grup ekonomist, sabit kur rejiminin sona erdirilmesinin Çin'in dış ticaret fazlasını azaltmayacağı görüşünde. Mevcut kur rejimini gevşetmesi ya da değiştirmesi yönünde baskı altında kalan Çin, Asya'nın geçen yüzyıldaki süper gücü Japonya'nın sarsıntılı ekonomik tarihinden ders çıkarabilir.

Çin'den bu şekilde beklentileri olanlara göre Çin'in değeri düşük tutulan parası ihracatını adil olmayan şekilde patlatıyor ve batılı ticaret ortakları ile arasındaki ticaret açığını büyütüyor. Paranın dolara bağımlılığı, ucuz paranın ülke içinde enflasyonu ateşleyebileceği için Çin açısından da kötüdür.

Bu görüşe göre, yuan'ın dolar karşısında değer kazanmasına izin verilirse ihracatı yavaşlar, enflasyon baskısı azalır ve ABD'nin ticaret açığı daralır.

Stanford Üniversitesi'nden Ronald McKinnon'un önderliğinde bir grup ekonomist ise bunun böyle olmayacağı görüşündeler. McKinnon bu sonuca Japon yeninin ikinci dünya savaşı sonrasındaki seyrini inceledikten sonra varıyor.

Hızlı gelişmesinin bu ilk dönemlerinde Japon yeni bugün Çin yuanının olduğu gibi dolara bağlı idi. Japonya da ağırlıklı olarak ihracata yönelikti. Kurunu sabit tutarken Japonya'nın ekonomisi yıllık ortalama yüzde 9 büyüdü.

¹ABD-Çin kıyaslamasında, ücretler imalat sektöründen, Çin'in 2003 verileri ise 1997-2003 dönemi ortalama ücretlerden derlenmiştir. ²1951-1971 ortalaması.

Kaynak: Ronald McKinnon, Stanford Üniversitesi

McKinnon'a göre bu başarı fiyatların büyük bir dalgalanma göstermesine izin vermeyen, böylece Japon şirketlerin ve tüketicilerin harcamalarını planlayabilmelerine ve yönetilebilir riskler üstlenebilmelerine izin veren sabit kurdan kaynaklanıyordu.

Ancak, 1971'de ABD'de enflasyonun kontrolden çıkması sonucunda Japon yeninin serbest dalgalanmaya bırakılmasının ardından yenin değerlendirilmesi varsayıldığı gibi Japonya'nın dış ticaret dengesizliklerini gideremedi. Bunun başlıca sebebi ise Japonların tasarruf alışkanlıkları idi. Bir başka deyişle, McKinnon, daha güçlü bir paranın Asyalılara daha fazla harcama gücü verebileceğini, ancak bunun onların daha fazla harcadığı anlamına gelmediğini belirtiyor.

HSBC Başekonomisti Stephen King yuanın dolar karşısında yüzde 25 oranında değerlendirilmesinin dahi ABD ekonomisine çok küçük bir etkisinin olacağı düşüncesinde. Çin'in ABD'nin ticaretinde yüzde 10'dan düşük bir paya sahip olması nedeniyle yüzde 25'lik bir değerlendirme dolarda ancak yüzde 2.5'lik bir değer kaybı anlamına gelecektir ki bu ancak denizde bir damla gibi.

McKinnon'dan farklı düşünenler ise Japonya'nın hızla büyüdüğü 1950'ler ve 60'ların ekonomik iklimin çok farklı olduğunu belirtiyor. Bugün sermaye çok daha serbest hareket ediyor ve Çin ekonomisi de Japonya'nın o dönemdeki ekonomisinden daha az gelişmiş durumda.

Mary Kissel, WSJ, 25 Nisan

Çin'in Revalüasyona Alternatifi

Lawrence Lau ve Joseph Stiglitz imzasıyla Financial Times'da 24 Nisan'da yayımlanan makalede parasının değerini artırması istenen Çin için ihracat vergisi uygulamanın daha anlamlı bir alternatif olduğu gerekçeleriyle açıklanıyor..

Yazarlar, revalüasyonun iç tarım fiyatlarını aşağı doğru baskılayacağını, gelir dağılımını muhtemelen daha da bozacağını, ABD'nin ticaret açığına önemli bir katkısı olmayacağını, başta Çin Merkez Bankası olmak üzere elinde dolar cinsinden varlık bulunduranlara mali olarak zarar getireceğini; buna karşılık bir ihracat vergisinin, bu olumsuzlukları taşımamasının yanı sıra, cari işlemler dengesi önemli ölçüde olumsuzla

döndüğünde kolayca kaldırılabilirliğini ve Çin hükümeti için önemli bir gelir üreteceğini ileri sürmektedir. Aşağıda bu makalenin tercümesine yer verilmiştir

ABD Kongresi'nin sertleşen tavrından G-7 ülkelerinin son çağrılarına, batının Çin üzerindeki Renminbi'nin (yuan) değerinin yükseltilmesi yönündeki baskısı artıyor. Ancak **halihazırda renminbinin önemli seviyede aşırı değerli olduğuna dair hiçbir güvenilir delil olmadığı gibi** kurda bir ayarlama ne kesin ne de Çin'in ya da küresel ekonominin azami yararına.

Değer düşüklüğünün iki göstergesi; büyük bir çok taraflı ticaret fazlası ya da yüksek enflasyon. Çin'in ölçülen ticaret dengesi küçük bir fazlalık gösteriyor (ihracatın fazla faturalandırılması ve ithalatın eksik faturalandırılmasının kabarttığı bir fazlalık). Fakat bu durum, petrol fiyatlarında ve genel olarak uluslararası ekonomideki istikrarsızlık nedeniyle kolayca tersine dönebilir. Diğer yandan Çin'in ticaret fazlası büyüse de, çok taraflı fazlası dünyanın en büyük fazlası olmaktan çok uzak.

Amerika ticaret açığı için Çin'i suçlasa da bu açık muazzam mali açıklardan ve Amerikalıların tasarruf etmemesinden kaynaklanıyor. **Amerika'nın imkanlarının çok ötesinde tüketerek dünyaya bir hizmette bulunduğunu iddia etmesi ise bencil ve kof. Amerikan mali politikaları ve düşük tasarruflar küresel dengesizliklerin temel kaynağı.**

Çin, doğrudan yabancı yatırımların ötesinde, büyük sermaye girişi yaşıyor, ancak bu **gelişmekte olan ülkeleri istikrarsızlığa itmede çok etkili olan spekülasyon baskılarının göstergesidir.** Parayı değerlendirerek spekülatörleri ödüllendirmek bir hata –ve sadece geçici bir sakinleştirici- olacaktır.

Çin'de bazıları köklü bir ekonomik sorun olduğunu düşündüklerinden değil, Bush yönetiminin baskısından kurtulmak için paranın değerini artırabilir. Fakat, paranın değerinin artırılması Amerikanın Çin'le arasındaki ödemeler dengesi açığını önemli bir miktarda düşürmesi pek muhtemel değil. Çin'in ithal ettiği ürünlerin fiyatlarının düşecek olması ve Çin'in Amerika'ya ihraç ettiği ürünlerdeki –yüzde 70-80'lere varan- ithal malların yüksek payı nedeniyle yüzde 10'luk bir değerlendirme dahi çok ufak bir etki yapacaktır.

Dahası, Çin uluslararası hukukun üstünlüğünün başlangıcı niteliğindeki Dünya Ticaret Örgütü'ne katılmış olmanın rahatlığını da yaşamalıdır. Amerika'nın tek yanlı ithalat vergileri uygulaması DTÖ kurallarıyla çelişecektir. **Sabit kur sistemini seçen bir ülkenin kur manipülasyonu yaptığını iddia etmek oldukça zor.**

Eğer Çin parasının değerini yükseltmeyi düşünecek olursa, bunu sadece ihracatına vergi uygulanmasının bir alternatifi olarak görmelidir. İhracat vergilerine DTÖ kurallarına göre genellikle izin verilmektedir. Aslında, Çin zaten tekstil konusunda bu yönde sınırlı olarak harekete geçti.

Gönüllü olarak ihracata vergi konması birkaç nedenle renminbinin değerinin yükseltilmesine tercih edilebilir: Her iki seçenek de Çin ihraç mallarını dış dünyaya daha pahalı gösterecek. Bu benzerlik nedeniyle, ihracat vergisi bir revalüasyonun işe yarayıp yaramayacağı sorusuna, revalüasyonun getireceği maliyetleri getirmeksizin, görgül bir cevap verecektir.

İhracat vergisinin bir avantajı, revalüasyonun aksine, Çin Merkez Bankası, ticari bankalar ve işletmeler gibi elinde dolar cinsinden varlık bulunduranlara mali olarak zarar getirmeyecek olması. Çin Merkez Bankası halihazırda 640 milyar dolar yabancı para rezervine sahip. Bunların yüzde 75'inin dolar cinsinden olduğu varsayıldığında **yüzde 10'luk bir revalüasyon halinde merkez bankası 48 milyar dolar ya da 400 milyar yuanlık bir zarara uğrayacaktır.**

Revalüasyonun bir başka maliyeti ise, zaten oldukça büyük olan kıır-kent ücret farkı da dahil olmak üzere, gelir dağılımının muhtemelen daha da bozulmasıdır. Revalüasyon iç tarım fiyatlarını aşağı doğru baskılayacak, ihracat vergisinin ise böyle bir etkisi olmayacak. İhracat vergisinin, bunun aksine, olumlu bir yan etkisi ise Çin hükümeti için önemli bir gelir üretecek olmasıdır. Çin'in ABD'ye ihracatındaki yüksek ithal mal payı dikkate alındığında yüzde 5'lik bir ihracat vergisi yüzde 15 ila 25 arasında bir revalüasyona denk bir etkiyle 30-42 milyar dolarlık bir gelir üretecektir.

Son olarak, bir ihracat vergisi kur spekülâtörlerini ödüllendirmeyecektir. Hatta, Çin ekonomisinin makro-ekonomik yönetimini zorlaştıran spekülasyondan vazgeçilmesini sağlayabilir. Potansiyel spekülâtörler Çin'in revalüasyon yerine ihracat vergisi uygulayacağına ikna edilebilirse daha az "sıcak para" Çin'e akacaktır. Aksine, hiçbir şey, spekülâtörleri, özellikle buradaki gibi altta yatan sorunları çözmek için çok az katkısı olacağı yerlerde, bir "zaferden" daha çok cesaretlendiremez.

İhracat vergisi, Çin'in ödemeler dengesi gerektirdiğinde kolayca kaldırılabilir. Cari işlemler dengesi önemli ölçüde olumsuzla döndüğünde verginin azaltılacağı ya da kaldırılacağı şartı getirilebilir.

Amerika'nın Çin politikası sağlam ekonomik gerekçeler ya da düşünceli, sessiz diplomatik inisiyatifler değil iç politika tarafından yönlendiriliyor.

Dünya için, uluslararası hukukun üstünlüğünün korunması daha iyi olacaktır. Bu kurallar içinde Çin ihracat vergisi koyabilecekken, ABD'nin ithalat vergisi uygulayabileceği ise şüpheli. En önemlisi kötü politikanın iyi ekonomiyi kovmasına izin vermemeliyiz.

Lawrence Lau, Joseph Stiglitz, Financial Times, 24 Nisan

ABD'den Muhasebe Standartları Konusunda Yol Haritası Önerisi

ABD Sermaye Piyasası Kurulu (SEC) tarafından hazırlanan yol haritasına göre 2009'a kadar Uluslar arası Muhasebe Standartlarını uygulamakta olan şirketlerin, mali raporlarını ABD'nin Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensiplerine uyarlamaksızın SEC'e kayıt yaptırabilmelerine olanak tanıyor.

Avrupalı şirketlerin mali tablolarını yeniden düzenleme ihtiyacı olmaksızın ABD'de hisse senedi satmalarını sağlamaya yönelik "yol haritası" Avrupalı ve Amerikalı düzenleyiciler tarafından memnuniyetle karşılanırken ABD'li yetkililer Avrupa'da muhasebe kurallarını belirleyen kurumların bağımsızlığının kısıtlanmasından duydukları rahatsızlığı ayrıca dile getirdiler.

AB İç Pazar Komiseri Charles McCreevy, ilk adım atılmış olmakla birlikte bu konuda hala yapılacak çok şey olduğunu, bu büyük imkanın kaçırılmaması için uluslararası muhasebe standartlarını belirleyenlerin, düzenleme kurumlarının, denetçilerin hep birlikte çalışması

gerektiğini ifade ederken Uluslararası muhasebe Standartları Kurulu Başkanı David Tweedie de anlaşma sağlanırsa küresel standartlara doğru önemli bir adım atılmış olacağını belirtti.

SEC, 2006 yılında Avustralya ve Avrupa Birliğinde uygulanan uluslararası standartları kullanan çoğu Avrupalı 300 şirketin yıllık raporlarını sunmasını beklediğini açıkladı. Ancak Avustralyalı şirketler tüm uluslararası kuralları uygulamakla yükümlüken Avrupa Komisyonu, Avrupalı şirketlere ikincil senetlerle ilgili kuralın birçok maddesine uyumla ilgili tercih hakkı tanıyor.

SEC'in yol haritasını geçtiğimiz haftalarda Northwestern University Uluslararası Hukuk ve İş Dergisindeki yazısında ayrıntılarıyla açıklayan SEC Baş muhasebecisi Donald Nicolaisen, hem ABD muhasebe kuralları, hem de uluslararası kuralların ABD sermaye piyasalarında ayrı yeri olduğu ve kurallar arasında uyum sağlama çabalarının desteklenmesi gerektiğini ifade etti.

Uzun yıllardır hisse senetlerini Avrupa piyasalarına kaydettirmek isteyen ABD'li şirketler, ek mali rapor hazırlamaya ihtiyaç duymaksızın bunu yapabiliyorlar. Ancak 1982 yılından beri ABD, kendi muhasebe kurallarını uygulamayan yabancı şirketlerin ABD'de hisse senedi satılabilmek için mali raporlarını ABD muhasebe standartlarına göre yeniden düzenlemelerini şart koştuktaydı.

ABD'nin uluslar arası muhasebe kuralları çerçevesinde hazırlanan mali raporları hiçbir değişiklik yapılmasına gerek kalmaksızın kabul etmesi, Amerikan hisse senetleri piyasasına girmek isteyen yabancı şirketlerin önündeki engellerden birini ortadan kaldıracak. Ancak birçok şirket, diğer Amerikan düzenlemelerine uyumun getireceği maliyetler nedeniyle ABD piyasasına girme konusunda ihtiyatlı davranıyor.

Financial Times, 21 Nisan

Avrupa'da Pay İhracı Beş Yılın En Yüksek Seviyesinde

Yatırımlarından çıkmayı planlayan özel sermaye yatırım grupları, Avrupa devletlerinin devlet mülkiyetindeki varlıkları özelleştirmesi, işletmelerini satmak isteyen aileler ve kayıtlı şirketlerden türeyen yavru şirketlerin piyasaya girişi bu gelişmenin temel belirleyicileri.

Bu yıl Avrupa'da ihraç edilen pay miktarı 2000 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaşarak beş yıldır ilk kez ABD'deki miktarı aştı. Avrupa küresel sermaye piyasaları toplamının yüzde 41'ine sahip.

Küresel veri sağlayıcısı Dealogic'in verdiği bilgiye göre, ilk çeyrekte Avrupa'daki sermaye piyasalarında geçen yılın aynı dönemindeki 45.4 milyar dolarlık tutarın yüzde 21 fazlası ile 54.8 milyar dolar pay ihracı değerinde pay ihraç edildi.

Bu piyasalarda ABD'nin payı ise 34.1 milyar dolar ile yüzde 33. Buna rağmen ABD'de bu yılki birleşme ve satın almaların değeri Orta Doğu ve Afrika'yı da içeren Avrupa bölgesindeki aynı nitelikteki işlemlerin değerinden hala yüzde 55 daha yüksek.

Yatırım bankacıların pay arzının dört kaynağı olduğunu belirtiyorlar: yatırımlarından çıkmayı planlayan özel sermaye yatırım grupları, Avrupa devletlerinin devlet mülkiyetindeki

varlıkları özelleştirmesi, işletmelerini satmak isteyen aileler ve kayıtlı şirketlerin yavru şirketleri.

Ana şirket Fortum'dan ayrılan ve halka arz edilen Finlandiyalı petrol şirketi Neste, Fransız hükümetinin özelleştireceğini açıkladığı Fransa Gaz ve Fransa Elektrik şirketlerinin bazı kısımları bunlara örnekler.

Özel sermaye yatırım fonlarındaki nakit girişleri de bu hacmi artırdı. 13 Nisan'da biten hafta itibariyle Amerikan yatırım fonlarına net 497 milyon dolarlık nakit girişi oldu.

Pay ihracının yavaşlayacağına dair çok az gösterge var. Fitch'in bu yakınlardaki bir raporunda Avrupa piyasasının ikinci çeyrekte de yeni ihraçları destekleyebileceği belirtiliyor

Financial Times, 19 Nisan

Almanya Hedge Fonlara Kısıtlama Getirebilir

Almanya Hükümeti, hedge fonların ve özel sermaye yatırım şirketlerinin büyük şirketleri tehdit etmekte olduğu yönündeki endişeler nedeniyle büyük firmalarına destek sağlamak amacıyla kısa vadeli yatırım stratejilerini yasaklamayı düşünüyor.

Maliye Bakanı Hans Eichel, kısa yoldan para kazanıp bunu yatırıma yönlendirmeyecek stratejiler karşısında birtakım düzenlemeler yapılması gerektiğini ifade etti. Uzmanlar, hükümetin yaklaşımının ardında yatan nedenin önümüzdeki ay North Westphalia'da yapılacak olan eyalet seçimleri öncesi sol eğilimli seçmenleri etkilemek olduğunu ifade ediyorlar. Ancak Alman şirketlerin yabancılara satılması endişesi de hükümetin bu konuda adım atmasına neden olabilir. Öte yandan fon yöneticileri, hükümetin tavrının tamamen popülist olduğunu kaydediyorlar.

Financial Times, 20 Nisan

Dünya Ticaret Örgütü Tekstil Kısıtlamaları Konusunda Uyardı

Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliği ve bu yıl başında tekstil kotalarının kalkmasının ardından küresel tekstil endüstrisi, büyük değişimlere sahne oluyor. Son on yıldır devam etmekte olan kotaların kalkması, Çin'in düşük maliyetleri sayesinde Avrupa ve ABD karşısında avantaj sağlamasına neden oldu. Dünya Ticaret Örgütü Başkanı Supachai Panitchpakdi, ABD ve Avrupa'nın Çin'e yönelik koruma önlemlerine başvurma planları üzerine Çin'in artan tekstil ihracatından zarar gördüğüne inanan ülkelerin hemen korumacılık politikasına yönelmelerinin dünya ticaretine zarar vereceği uyarısında bulundu.

Çin'in elde ettiği büyük kazançlar karşısında ABD ve Avrupalı tekstil üreticileri, onbinlerce çalışanın işsiz kalma riski ile karşı karşıya olduğunu ileri sürerek hükümetlerinden kendilerini koruyacak önlemler almalarını talep ediyorlar. Avrupa Birliği Ticaret Komiseri Peter Mandelson, Birliğin Çin tekstil ve giyim ürünlerine ilişkin olarak dokuz kategoride inceleme başlatacağını açıklamıştı. Bu incelemeler sonucunda önümüzdeki birkaç ay içinde Avrupa Birliği'nin Çin'e yönelik olarak ABD'nin daha önce almış olduğu önlemleri alması bekleniyor.

Ancak DTÖ Başkanı Panitchpakdi, ülkelerin korumacılık önlemleri almak üzere harekete geçmeden önce en azından bir yıl beklemeleri gerektiğini kaydediyor. Bu bir yıllık

sürecin sonunda bile Çinli üreticilerin yatırım yapmaktan dolayı cezalandırılmaması gerektiğini ifade eden Panitchpakdi, diğer ülke üreticilerini kotaların kalkacağını bilmesine rağmen zamanında buna hazırlık yapmayı şimdi bunun acısını Çinli üreticilerden çıkarmaya çalışmakla suçladı.

Çin'in 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne kabulü esnasında, ülkelere 2008 yılına kadar Çin tekstil ihracatına sınır koyma hakkı tanınmış bulunuyor. Supachi Panitchpakdi açıkça isim vermektan kaçınsa da açıklamalarının adresinin şimdiye kadar bu çerçevede en belirgin adımları atan ABD ve Avrupa olduğu kaydediliyor.

AB halen tekstil üreticileri ve İtalya gibi üye ülkelerden Çin'e yönelik kısıtlamalar getirilmesi konusunda yoğun baskı görüyor. AB Ticaret Komiseri Peter Mandelson, Çin'den yapılan tekstil ithalatına ilişkin verilerin henüz netlik kazanmadığını ileri sürerken bu yılın başından itibaren **Çin'den ithalatın farklı kategorilerde yüzde 51 ile yüzde 534 arasında arttığı** ifade etti. Mandelson, örneğin t-shirt ithalatının bu yılın ilk üç ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 164 arttığını, bunun sonucunda da **AB'de t-shirt fiyatlarının yüzde 26 düştüğünü** belirtti. Bu, tüketiciler açısından olumlu bir gelişme olmakla birlikte Avrupa'nın giyim endüstrisi açısından zarar verici bir durum.

Peter Mandelson, Çin'e yönelik ihracat limitleri uygulanması halinde bunun geçici bir durum olacağını altını çizdi. Mandelson, Çin ile ticaret savaşına girilmesinden yana olmadığını belirtti. Ayrıca Mandelson'un sözcüsü acil önlemlerin ancak Çin'in ihracatının AB tekstil endüstrisinde geri dönülmez hasarlar yaratma ihtimali olduğunun ispatlanması halinde alınacağı açıklamasını yaptı.

AB, Çin'i kendi rızası ile birtakım kısıtlamalar yapmaya razı etmek amacıyla bu ülkeyle çeşitli görüşmelerde bulunmaya hazırlanıyor. Çin, halen birçok tekstil ürününde iki-üç sent ihracat vergisi uygulamak suretiyle ihracatını kısıtlamaya yönelik önlemlere başlamış bulunuyor. Avrupalı tekstilciler de Avrupa Komisyonundan tekstil ve giyimde 12 kategoriye ilişkin kısıtlamalar getirmesini talep ediyor. ABD'nin Çin'in birçok ürününe getirdiği kısıtlamaların bazılarının süresi dolmuş durumda. Ancak ABD, bunların yerine daha fazla kısıtlama getirmeye hazırlanıyor.

Yüksek işsizlik düzeyinden muzdarip olan AB üyesi Fransa'da Devlet Başkanı Jacques Chirac, Pekin'den herhangi bir müeyyide ile karşı karşıya kalmamak için ihracatına gönüllü olarak kısıtlama getirmesini talep etti. Almanya Başbakanı Gerhard Schröder ile ortak bir basın toplantısına katılan **Chirac, Çin tehdidinin Avrupa'nın küreselleşme karşısında ortak bir cephe oluşturması ihtiyacının bir kanıtı** olduğunu ifade etti.

Fransa, dün Avrupa Komisyonundan sonuçlanması 150 gün sürecek inceleme başlatmak yerine Çin tekstil ihracatına yönelik acil önlemler almasını istedi. Çin tekstil ihracatı, Fransa'da önümüzdeki ay yapılacak AB anayasası referandumu öncesinde en önemli gündem maddelerinden biri haline geldi. Avrupa tekstil organizasyonu Eurotex, AB'nin Çin'in artan ihracatına karşılık önlem almaması halinde Birlik genelinde 1 milyon iş kaybı yaşanacağı tahmininde bulunuyor.

Öte yandan Çin tekstil endüstrisi yetkilileri, Avrupa Birliği'nin Çin giyim eşyası ihracatına ilişkin olarak soruşturma başlatmalarının ayrımcılık olduğunu ve ticari ilişkilere zarar vereceğini açıkladılar. Çin İthalat ve İhracat Ticaret Odası Başkanı Cao Xinyu, organizasyonun üyelerine yeni anlaşmalar imzalamaktan kaçınmaları ve büyük miktarlara

varan anlaşmaları durdurmaları tavsiyesinde bulunduğunu açıkladı. Cao Xinyu, Çin'e büyük miktarlarda jet ve lokomotif satmakta olan Avrupa Birliği'nin Çin'in tekstil ihracatındaki artış karşısında neden bu kadar hassasiyet gösterdiğinin anlamadığını ifade etti.

Korumacılık Bencilliktir

Çin tekstil ihracatındaki artışların yarattığı gerginlik ABD ve Avrupa Birliğini alarma geçirirken 27 Nisan tarihli **Financial Times gazetesinin yorum köşesinde** Çin'e yönelik kısıtlamalar getirilmesinin kötü bir fikir olduğu ileri sürülüyor.

Yazıda Çin'in tekstil ihracatına kısıtlama getirme çabalarının bencillik olduğu ve buna kesinlikle ve şiddetle karşı çıkılması gerektiği vurgulanıyor. Küresel üretime zarar veren kotaların kaldırılmasının ABD, Avrupa ekonomileri ve küresel ekonomi açısından olumlu bir gelişme olduğunun altı çizilen yazıda, aslında kotaların tüketiciler tarafından ödenen bir nevi vergi olduğu ifadelerine yer veriliyor. Bu açıdan bakıldığında serbest ticaret, daha düşük fiyatları beraberinde getiriyor. Kotaların koruma önlemleri adı altında yeniden gündeme gelmesi, özellikle fakir aileler açısından daha yüksek fiyatlar anlamına gelmektedir.

Çin'in tekstil ve giyim eşyası üretimindeki artış elbette başka ülkelerdeki üreticiler açısından istenmeyen durumlara neden olabilmektedir. Ancak ABD örneği göstermektedir ki **Çin'den ithal edilen mallar, yerli üretimin değil başka yabancı ürünlerin yerinin almaktadır.**

Şirketler ve çalışanların Çin ihracatındaki artışa uyum sağlamak için zamana ihtiyacı olduğu muhakkaktır. Financial Times gazetesinde yer alan yorum yazısında bu konuda 10 yıl önceden belli olduğu halde kotaların kaldırılmasının sonuçları için hazırlık yapmayan üreticileri suçlayan DTÖ Başkanı Supachai Panitchpakdi'nin görüşleri yinelenmektedir. Avrupa Komisyonu Ticaret Komisyonu Peter Mandelson da korumacılığa karşı olması nedeniyle destekleniyor.

Ayrıca yazıda şu an kotaların kaldırılmasından faydalanan tek ülke olarak Çin görülse bile kotalara dayalı üretimden mukayeseli avantajlara dayalı üretime geçiş sürecinin sonucunda batılı üreticilerin de yüksek fiyatlı ürünleriyle karşılaştırmalı avantajdan faydalanacağı ifade ediliyor.

The Wall Street Journal, 25 Nisan-Financial Times, 26-27 Nisan

Suudi Arabistan Dünya Petrol Talebini Karşılama Konusunda Harekete Geçti

Petrol fiyatlarında yaşanan endişe verici artışlar nedeniyle petrol ve gaz üretimini artırması yönünde sürekli olarak ABD ve diğer ülkelere baskı görmekte olan Suudi Arabistan, önümüzdeki beş yıllık süreçte enerjiye yönelik yatırımlarını iki katından fazla artıracığını açıkladı. Suudi Arabistan, dünyanın en önemli petrol ihracatçısı olmasının yanı sıra OPEC'in fiili lideri konumunda.

Suudi Arabistan Petrol Bakanı Ali Naimi, kendisiyle yapılan bir röportajda Krallığın günlük 11 milyon varil tutarındaki kapasitesinin elverdiği ölçüde müşterilerine diledikleri kadar petrol satma kararında olduklarını açıkladı. Naimi, Krallığın hem kendi menfaati hem de petrol piyasalarının istikrarı açısından dünya petrol talebini karşılamak için elinden geleni yapmakta olduğunu ifade etti.

Yüksek petrol fiyatları küresel ekonomik büyümenin yavaşlamasına neden olurken özellikle Japonya ve Almanya ekonomilerini olumsuz etkiledi. Ali Naimi, yüksek petrol fiyatlarının özellikle gelişmekte olan ülkelerde ekonomiyi olumsuz etkilemesini istemediklerini ileri sürdü. **Naimi, bugün 50 dolar civarında olan petrolün varil fiyatının fazla yüksek, 15-20 dolarınsa çok düşük bir fiyat olduğunu,** adil bir fiyatın hem talebe zarar verecek kadar yüksek hem de şirketlerin yatırım yapmasını engelleyecek kadar düşük olmaması gerektiğini kaydetti.

2002 yılında ortalama 26.10 dolar olan ABD referans petrol fiyatı, bu yılın ilk çeyreğinde bu rakamı neredeyse ikiye katlayarak ortalama 50 doları buldu. 2001 yılında ABD'ye yönelik terörist saldırılarla hasar gören ABD-Suudi Arabistan ilişkileri, son 18 aydır sürmekte olan petrol anlaşmazlığı nedeniyle daha da gerilmiş bulunuyor. ABD Başkanı George W.Bush'un yanısıra Dışişleri Bakanı Rice ve diğer ABD'li yetkililer, her fırsatta Suudi Arabistan'a petrol üretimini artırması konusunda baskı uyguluyorlar. Suudi Bakan Naimi ise krallığın yeni planlarının uluslararası baskılarla ilişkisi olmadığını, asıl amaçlarının küresel talebe cevap vermek olduğunu ileri sürüyor.

Petrol fiyatlarında son dönemde yaşanan petrol gerginliğinin ardında yatan en önemli etkenin OPEC ülkeleri ve batılı petrol üreticilerinin düşük yatırımları olduğuna inanılıyor. **Uluslararası Enerji Ajansı, bugün 84 milyon varil olan dünya petrol talebinin 2030 yılına kadar günlük 120 milyon varili bulacağı** ve bu talebi karşılayabilmek için büyük miktarlarda yeni petrol yatırımlarına ihtiyaç olduğu uyarısında bulundu.

Suudi Arabistan'ın 50 milyar dolarlık yatırım planı çerçevesinde petrolün yanısıra rafinerilere ve doğal gaz projelerine yönelik yatırımlar da artırılabilecek. Ülkenin şu anki günlük 3.3 milyon varillik rafine kapasitesine günlük 800.000 varil eklenecek. Rafineri projelerine bugüne kadar küresel petrol endüstrisinin ihmal ettiği benzin, jet yakıtı ve diğer ürünler de dahil edilecek.

Ali Naimi, yaptığı açıklamada OPEC'in yakın gelecekte fiyat hedefi uygulamasına dönmesi ihtimalinin olmadığını da ifade etti. OPEC, Ocak ayında 22-28 dolar arasındaki fiyat bandı uygulamasına son vermişti.

The Wall Street Journal, 22-24 Nisan

Putin Yatırımcı Güvenini Oluşturmaya Çalışıyor

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, yerli ve yabancı yatırımcılarda oluşan tedirginliği gidermek amacıyla mali sistemde değişiklikler yapacağını sinyallerini verdi. Putin, yıllık ulusa sesleniş konuşmasında veraset vergisinin kaldırılması ve bürokrasinin azaltılması gibi yatırımcıyı özendirerek önlemlerin gerekliliğini vurguladı.

Putin, son dönemlerde demokrasi ve serbest piyasa ekonomisine ilişkin taahhütlerini yerine getirmemesi nedeniyle popülaritesini büyük ölçüde kaybetmiş durumda. Ülke ekonomisi büyüme trendini sürdürürken hükümetin uygulamakta olduğu ağır bürokrasi, ekonomik büyüme trendini kısıtlamakta. Bu nedenle Putin'in yatırımcıların güvenini kazanmak için verdiği sözleri tutup tutmayacağı hakkında bir fikir yürütülemiyor.

Putin'in **ulusa sesleniş konuşmasında** daha önceki iki konuşmasında ısrarla üzerinde durduğu ülke ekonomisini 10 yılda ikiye katlama hedefinden bahsetmemesi dikkat çekti. Son

dönemde azalan yatırımlar ve ülkeden sermaye çıkışları nedeniyle bu hedefin gerçekleşmesi şu an için mümkün görünmüyor.

Konuşmasında Rusya'nın belli sınırlar içinde yabancı yatırımı memnuniyetle kabul edeceğini ifade eden Putin, devlet televizyonunu da hükümete iyi görünmek için taraflı yayın yapmakla suçlayarak muhalif seslere daha fazla yer verileceği sözünü verdi.

Son dönemlerde Putin, demokratik davranmamasından dolayı batı dünyasından eleştiri alıyor. Geçtiğimiz hafta Moskova'yı ziyaret eden ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, Putin'in devlet yönetiminde tüm güçleri elinde toplamasından duyduğu endişeleri dile getirmişti. Ancak Putin, bu tür eleştirileri dikkate almadığını ifade ederken **demokrasiye geçiş sürecinin koşullarına Rusya'nın kendisinin karar vereceğini** kaydetti.

Putin'in açıklamalarına karşılık ülkenin önde gelen iş dünyası organizasyonu Rusya Sanayici ve İşadamları Birliğinden bir yetkili, Başkanın çabalarını taktirle karşıladığını, ancak muhakkak devamının gelmesini istediklerini açıkladı.

Putin, konuşması esnasında 1990'larda yapılan özelleştirmelere ilişkin yasal değişiklikler konusundaki teklifi üzerine hiçbir adım atmadığını iddia ettiği kabineyi de eleştirdi. Putin'in piyasa ekonomisi yanlısı konuşmaları, Kremlin'in yakın zamanda attığı Devletin ekonomideki rolünü artırmaya yönelik adımlarla da çelişiyor. Hükümetin Maliye Bakanı Alexei Kudrin, bir gazeteye yaptığı açıklamada devletin müdahalesinin ekonominin her bir bölümü açısından ciddi bir risk teşkil ettiğini ifade etmişti.

Son dönemlerde Rusya'da özellikle petrol sektöründe faaliyet gösteren birçok şirket, geçmişe dönük vergi borçları ile karşı karşıya kalıyor. Ayrıca hükümetin petrol şirketi OAO Yukos'a yönelik hamlesinin ülkenin yatırım ortamına ciddi hasarlar verdiği düşünülüyor.

The Wall Street Journal, 26 Nisan

Putin'den BP Başkanına Güvence

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, BP Yönetim Kurulu Başkanı Lord Browne ile Kremlinde yaptığı görüşmede İngiliz-Rus ortak girişimi TNK-BP'ye desteğini sürdüreceğini ifade etti.

Putin'in desteğini açıklaması, geçtiğimiz haftalarda TNK-BP'ye yaklaşık 1 milyar dolarlık vergi borcu çıkarılması ile sarsılan BP'yi umutlandırırken ülkedeki diğer yabancı yatırımcılar ve Rusya'ya yatırım yapmak isteyen yabancılar, Putin'in BP'ye yönelik tavrını yakından takip ediyorlar.

Vladimir Putin, Lord Browne ile yaptığı görüşmede, iki yıl önce kurulan TNK-BP ortak girişimini her zaman desteklediklerinin altını çizdi. İkilinin görüşme esnasında vergi borcu konusunu konuşmadığı, ancak Putin'in TNK-BP'nin Rus petrol sahalarına girişi konusunda teminat verdiği ifade ediliyor. Putin ve Browne ayrıca Sahalin adasında petrol arama konusunda BP'nin devlete ait petrol şirketi Rosneft ile işbirliği konusunu da görüştüler.

Financial Times, 21 Nisan

Andersen WorldCom Yatırımcıları İle Anlaştı

Enron skandalı sonrasında faaliyetlerini sona erdiren muhasebe firması Andersen, telekomünikasyon şirketi WorldCom'da yaptığı incelemeye ilişkin olarak şirketin

yatırımcıları ile anlaşma sağladı. Geçerlilik kazanması için hakim tarafından onaylanması gereken anlaşma ile ABD tarihinin en büyük kolektif hisse senedi davası sona ermiş olacak.

WorldCom, 2002 yılında 11 milyar dolarlık muhasebe yolsuzluğunu ifşa etmesinin ardından iflasını açıklamış ve şirketin eski yöneticisi Bernie Ebbers, geçen ay hisse senedi yolsuzluğundan hüküm giymişti.

Bir zamanlar dünyanın en büyük muhasebe firması olan Andersen, artık ABD'de muhasebe denetimi ve danışmanlık faaliyeti yapmıyor. Şirketin ABD şubesi, Enron'daki muhasebe incelemeleri konusunda da kolektif dava ile karşı karşıya.

WorldCom davasında 11 milyar dolarlık muhasebe yolsuzluğunun kaynağı olan giderlerin sermayeleştirilmesi konusunda eleştirilen Andersen, WorldCom'un karlarını yükseltmek için giderlerini sermayeleştirmekte olduğunu bilmediğini iddia ediyor.

Andersen'in küresel muhasebe şirketleri ağı, 2002 yılında enerji şirketi Enron'a ait dokümanları imha ettiğini itiraf etmesi ile dağılmıştı.

Financial Times, 26 Nisan

Merill İtalyan Bankası Intesa ile Anlaşıyor

Uluslararası Muhasebe Standartlarının ve Basel II Sermaye gerekliliği kurallarının uygulanmaya başlamasından önce bilançolarını düzene koyma yönünde baskı altında olan Avrupalı bankalar, bu çerçevede batık kredilerini ellerinden çıkarmaya çalışıyorlar. Büyük yatırım bankaları da bu kredileri satın almak amacıyla büyük miktarlarda kaynak ayırıyorlar.

Amerikan mali hizmet şirketi Merill Lynch liderliğindeki bir konsorsiyum, İtalya'nın piyasa kapitalizasyonu açısından ikinci büyük bankası durumundaki Banca Intesa ile 10 milyar euro'yu aşan geri dönmeyen kredilerini satın almak üzere anlaşmaya varıyor.

Görüşmeler başarıyla sonuçlanırsa Avrupa'nın en büyük batık kredi anlaşmalarından biri gerçekleşmiş olacak. Almanya ve İtalya başta olmak üzere Avrupalı bankalar, uluslar arası muhasebe standartlarının uygulanmaya başlamasından ve Basel II çerçevesinde yeni sermaye yeterliliklerine ilişkin kuralların ilanından önce bilançolarını düzenlemeleri yönünde baskı altındalar. Bu çerçevede büyük yatırım bankaları ve özel sermaye şirketleri, kredi portföylerini yeniden yapılandırmak amacıyla on milyarlarca dolar ayırmış durumdadır. Goldman Sachs ve Morgan Stanley gibi diğer yatırım bankaları da Almanya'da bu tür alımlar yapmaktalar.

Batık kredilerini Haziran ayından önce temizleme kararlılığındaki Banca Intesa, 2004 ortalarından beri Merill Lynch-Fortess ile görüşüyor. Satış gerçekleşirse Intesa'nın batık kredi pozisyonu azalırken risk profili önemli oranda iyileşecek.

Financial Times, 26 Nisan

General Motors'un İlk Çeyrekteki Zararı 1.1 Milyar Dolar

Son on yılın en kötü mali sonuçları ile karşılaşan grubun kredi derecesinin düşmesi yüksek ihtimal

Artan sağlık giderleri ve satışlardaki dūřuřun 1.1 milyar dolarlık son on yılın en bŸyŸk zararına yol ağması nedeniyle General Motors bu yıl iēin kar tahmini yapmaktan vazgeēti.

Tahminlerin bŸyŸk ōlēŸde dūřŸrŸlmesinden sadece bir ay sonra, şirketten yapılan aēiklamada, sağlık giderleri maliyeti ve şirketin diğer bazı ōnemli bŸlŸmleri ile ilgili ēabalar konusundaki belirsizlik nedeniyle, bu yıl iēin kar konusunda herhangi bir rehberlik yapılamayacağı belirtildi.

şirketin ilk ēeyrekteki nakit ēıkıřı yenilenmiş hedefin 1 milyar Ÿzerinde 3 milyar dolar olarak gerēekleřti. Nakit akışı şirketin kredi derecesinin “Kalitesiz”e (Junk Bond Status*) dūřŸrŸleēeđini tahmin eden yatırımcılar tarafından yakından izleniyor. BŸyle bir derece indirimi ise yatırım-dereceli bir ēok fonu dŸnyanın en borēlu beř borēlanıēıdan birine ait kağıtları elden ēıkarmaya zorlayabilir.

Hali hazırda kŸtŸ haberler fiyatlara yansıtıldı bile. şirketin tahvillerini satın almak iēin yatırımcılar devlet kağıtlarına kıyasla yŸzde 7’lik bir risk primi istiyorlar.

İlk ēeyrekte, řirketin Kuzey Amerika otomotiv iřletmesinin 25.4 milyar dolarlık geliri Ÿzerinden ve bir defalık maliyetler dūřmeden ōnce 1.3 milyar dolar kaybı var.

Grubun geēen yılın ilk ēeyređindeki 1.2 milyar dolarlık net kar elde etmesinin ardından bu yılın aynı dŸnemindeki 1.1 milyar dolarlık zararı, iflasın eşiğinde olduğu 1992 yılından sonraki en bŸyŸk kaybı.

Financial Times, 20 Nisan

* Ba, BB veya daha dūřŸk dereceli, yŸksek derecelilerden daha fazla faiz veren, kimi zaman “yŸksek getirili” şeklinde adlandırılan tahviller anlamında kullanılmaktadır.